

REFERAT Udvalget for frivillighed og civilsamfund d. 31-01-2024

Mødedato Onsdag d. 31. januar 2024 kl. 15:00

Mødested Odense Rådhus, Lokale 120A

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Godkendelse af anbefalinger til temaet vedrørende 'Rekruttering og fastholdelse af frivillige'	4
Introduktion til tema vedrørende justering af civilsamfundsstrategien.....	6
Drøftelse af ny/justeret civilsamfundsstrategi.....	7
Oplæg fra VIVE.....	9
Drøftelse af ny/justeret civilsamfundsstrategi.....	11
Opsamling.....	12

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

00.16.00-P20-21-21

Resume

Godkendelse af dagsorden til møde i udvalget for frivillighed og civilsamfund den 31. januar 2024.

Beslutning

Dagsorden godkendt

Punkt 2: Godkendelse af anbefalinger til temaet vedrørende 'Rekruttering og fastholdelse af frivillige'

00.16.00-P20-21-21

Resume

Udvalget for frivillighed og civilsamfund er blevet præsenteret for Odense Kommunes erfaringer med frivillighed, herunder erfaringer fra profilprojekterne, der blev iværksat med Budget 2020 og indsatsen 'Mere frivillighed'. Herudover har udvalget indhentet faglige input og perspektiver fra fagpersoner på området, og der har været vidensoplæg fra Center for Frivilligt Socialt Arbejde, Frivilligcenter Odense samt Nordea. Ligeledes har der været inspirationsoplæg og workshop, hvor repræsentanter fra tre lokale foreninger, der på forskellig vis beskæftiger sig med rekruttering og fastholdelse af frivillige, bidrog med deres erfaringer, udfordringer og bud på løsninger

På baggrund af dette arbejde er udvalget kommet frem til fire anbefalinger, som vil styrke Odense Kommunes arbejde med at understøtte foreninger og øvrige frivillige fællesskaber i rekruttering og fastholdelse af frivillige.

Effekt

Et sundere Odense

De fire anbefalinger skal blandt andet bidrage til, at flere engagerer sig i frivillige fællesskaber. Sagen vil på den måde være med til at skabe grobund for, at flere borgere bliver en del af meningsfulde fællesskaber, hvilket understøtter borgernes mentale og fysiske sundhed samt bidrager til at indfri Odensemålet "Et sundere Odense".

Indstilling

Borgmesterforvaltningen indstiller, at Udvalget for frivillighed og civilsamfund godkender anbefalingerne.

Beslutning

Udvalget godkender anbefalingerne.

Det forventes, at Mette overleverer anbefalingerne til Økonomiudvalget den 05. marts 2024.

Efter anbefalingerne var godkendt, var der en bemærkning til opfølgningssagen, som blev præsenteret for Økonomiudvalget den 24. januar 2024. Der er ønske om, at hvis dele af udvalgets anbefalinger ikke kan forfølges og implementeres for nuværende, bør det i højere grad noteres hvilke bevæggrunde, der ligger til grund herfor.

Sagsfremstilling

Der henvises til sagsresuméet

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder kommunens kassebeholdning.

Bilag

Fire anbefalinger til rekruttering og fastholdelse af frivillige

Punkt 3: Introduktion til tema vedrørende justering af civilsamfundsstrategien

00.16.00-P20-21-21

Resume

Introduktion til næste tema, som vedrører Odense Kommunes civilsamfundsstrategi.

Udvalget har fået til opgave at komme med anbefalinger til Odense Kommunes civilsamfundsstrategi fra 2014 i forhold til, om strategien bør revideres. Såfremt der er behov for dette, er det endvidere udvalgets opgave at komme med anbefalinger til fokusområder og indhold i en ny civilsamfundsstrategi.

Beslutning

Der gives en kort indflyvning til temaet.

Kommentar til ordet 'civilsamfundsstrategi'. Måske kan et bedre, mere appellerende ord findes. Det samme gør sig gældende med layout og formidling generelt.

Kommentarer til om det egentlig er en politik eller en strategi.

Punkt 4: Drøftelse af ny/justeret civilsamfundsstrategi

00.16.00-P20-21-21

Resume

Udvalget for frivillighed og civilsamfund har fået til opgave at komme med anbefalinger til, hvorvidt Odense Kommunes civilsamfundsstrategi bør revideres.

Behov for revidering af civilsamfundsstrategien drøftes i forbindelse med dette dagsordenspunkt.

Indstilling

Borgmesterforvaltningen indstiller, at Udvalget for frivillighed og civilsamfund drøfter Odense Kommunes civilsamfundsstrategi med henblik på om denne bør revideres.

Beslutning

Punktet inledes med en øvelse, hvor udvalgsmedlemmerne noterer ord og sætninger til overskriften 'Civilsamfundsstrategi – Hvorfor?' Dette glider over i en mere generel drøftelse af, hvad en civilsamfundsstrategi skal indeholde og hvordan den skal være udformet.

Kommentarer:

- En strategi skal kunne bruges i praksis. Skal afspejle virkeligheden i dag. Den må gerne være mindre 'fluffy' end den nuværende strategi og må gerne rumme fravalg. Derfor skal der gøres nogen overvejelser om, hvad vi vil med frivilligheden. Den skal turde noget.
- Der skal også gøres overvejelser om, hvem der skal kunne bruge den.
- Den skal gerne være anvendelig for en bred målgruppe.
- En strategi skal kunne understøtte det brede samarbejde på tværs af sektorer. Forene og skabe fælles retning. Den skal indeholde ambitioner og visioner, som kan skabe udvikling fremad. Dette i den rette balancegang.
- Skal kunne rumme en verden i forandring.
- Relevante parter skal involveres.
- Vigtigt at have fokus på målgruppen. Målgruppen skal kunne forstå den.
- Den skal være vedkommende for alle involverede.
- At udarbejde en civilsamfundsstrategi er en anledning til at mødes. Der sker en masse omkring selve processen. Det skaber opmærksomhed blandt borgere og de frivillige foreninger. Den opmærksomhed, som processen giver, kan også noget. Det vil sige, det vigtige er ikke blot strategien, men også vejen til strategien.
- Den skal være konkret, implementerbar, inspirerende og ambitiøs.
- Det skal være tydeligt, hvem der er afsender. Om det fx er kommunen eller kommunen som geografisk område. Den kan med fordel visualiseres på en anden måde end den nuværende strategi er visualiseret. Der er flere, der oplagt kan være 'medejere' af strategien.
- Det skal gerne være målbart, så man kan se, om man er kommet i mål med det.
- Den må gerne være kortere og mere konkret.

- Strategien skal være med til at sætte noget i bevægelse.
- Det bedste ved strategien (den nuværende) var, at man tog involveringen seriøst. Det skabte noget på tværs af foreningslivet.
- Den nuværende strategi havde oprindeligt et bilag/tillæg, som tydeliggjorde konkrete mødeplaner mm.
- Der bør i anbefalingerne være fokus på en god proces - men også hvordan det lever videre, når processen er færdig.

En mulighed kan være, at strategien/politikken suppleres af en konkret handleplan. De skal dog gerne kobles i samme dokument, så den ene fx ikke kan blive væk.

Flere udvalgsmedlemmer pointerer, at det er væsentligt, at den er både implementerbar og målbar.

Udvalget for frivillighed og civilsamfund kan ses som en oplagt forløber for en ny strategi. Det er på mange måder et naturligt skridt at tage udvalgets arbejde og anbefalinger og få det indarbejdet i en ny strategi, så det kommer ud at leve på bedst mulig vis.

Der er konsensus i udvalget om, at der bør udarbejdes en ny civilsamfundsstrategi, og at denne bør bakkes op af en konkret handleplan. Udvalget mener, at det er helt væsentligt, at der dedikeres ressourcer til at udarbejde strategi, handleplan mm., hvor relevante målgrupper involveres.

Udvalget vil således på de næstkommende møder fortsætte arbejdet med at komme med anbefalinger til fokusområder og indhold i en ny civilsamfundsstrategi.

Sagsfremstilling

Det fremgår af udvalgets kommissorium, at udvalgets opgave er at rådgive Økonomiudvalget ved at undersøge og komme med anbefalinger til Odense Kommunes strategiske arbejde med frivillighed, herunder hvordan frivillighed og civilsamfund i Odense kan styrkes. Det er besluttet, at udvalget kommer med deres anbefalinger løbende i takt med, at temaerne bliver behandlet. På mødet skal udvalget drøfte Odense Kommunes civilsamfundsstrategi.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder kommunens kassebeholdning.

Punkt 5: Oplæg fra VIVE

00.16.00-P20-21-21

Resume

Opgaven med at komme med strategiske anbefalinger til en eventuel revidering af Odense Kommunes civilsamfundsstrategi, forudsætter et kendskab til blandt andet tendenser, udfordringer, faglige perspektiver på civilsamfundets rolle i velfærdssamfundet samt samarbejdet mellem offentlige institutioner og civilsamfund.

Dette oplæg holdes af Helle Hygum Espersen, chefanalytiker hos VIVE - Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.

Beslutning

Nedenfor følger nogle af de pointer, som kom frem under oplægget:

Der er en politisk ambition om frivillighed: Vi vil gerne mindske afstanden til borgerne. Civilsamfundet har en anden nærhed til borgere.

Samskabelsesdagsordenen kan overordnet deles op i tre temaer:

Demokrati – Effektivitet – Velfærdsinnovation

Ofte blandes de tre dagsordener sammen, men man er nødt til at prioritere og forholde sig til sin strategi individuelt. Vil man mindske afstanden til borgerne? Vil man 'lappe huller'? Eller vil man skabe rammer for at løse de vilde problemer ved at skabe partnerskaber på tværs af organisationer, fordi det kun er i krydsfeltet, at vi kan løse de store problemer? Ofte bliver det 'effektivitet', som bliver formålet, men som pakkes ind i de to øvrige temaer.

Kommentar om, at frivilligheden ikke er en vare. Frivillighed skal tænkes ind i et større perspektiv end effektivitet alene.

Kommentar om, at det er væsentligt at være bevidst om de forskellige teamer og scenarier, når en strategi revideres/udarbejdes. Det kan være med til at sætte en retning.

Oplægsholderen fortæller om finsk forskning (Turnaas) og fire forskellige modeller i Norden for partnerskaber, samskabelse og samproduktion. Det drejer sig om:

1. En institutionel model baseret på netværk og partnerskaber i et pluralistisk og fragmenteret samfund
2. Et skift i stat-civilsamfund-forholdet – peersupport, frivillighed og big society. Indeholder bl.a. 'enforced co-production'
3. Et demokratisk perspektiv: Styrke deliberativt demokrati og empower borgere

4. Interactive service processer – linkes til co-creation og et servicedominat perspektiv. Co-creation handler blandt andet om, at man inddrager borgere og foreninger og bliver klogere.

Pointe om, at hvis man vil have 'sårbare borgere' med, så kræver det ofte, at man kommer til dem – og ikke inviterer dem ind på fx Rådhuset.

En kommentar om, at det ikke altid er hensigtsmæssigt at tale om frivillighed som et 'supplement'. Det henleder til en blind passager, som ikke er ligeværdig eller respekteres i samme grad. Frivillighed har en rolle i sig selv, som ikke bør undervurderes.

Der er ofte forestillinger om en enorm kapacitet inden for det frivillige, sociale område. Forestillinger om, at frivillige kan løfte store opgaver på velfærdsområdet. Det er ikke nødvendigvis realiteten, mener oplægsholderen.

40% af befolkningen er frivillige. 5% af de frivillige er frivillige på det sociale område og 3% af de frivillige er frivillige på sundhedsområdet.

Mennesker er aktive dér, hvor de synes, det giver mening. Derfor kan frivillige ikke bare 'spændes for en vogn' og 'bestilles'. Der skal tages højde for, hvordan danskernes frivillige engagement reelt er – og hvad der motiverer mennesker til at engagere sig som frivillig.

Stat og civilsamfund er hinandens forudsætninger. Hvis vi trækker staten tilbage, vil civilsamfundet ikke bare vokse.

Oplægsholderen refererer til relevant litteratur fra Anders La Cour samt forskningsprojektet om 'Den svære samskabelse' af Ane Grubb og Morten Frederiksen.

Ofte er der et paradoks i, at staten begærer civilsamfundets særlige egenskaber, men i nogen tilfælde kan have svært ved at acceptere forskellene, når der reelt skal samarbejdes. Ofte er der brug for, at civilsamfundsorganisationer bliver mere som stat/kommune for at få samarbejdet til at lykkes. Reference til Anders La Cours 'Dårlige ægteskab'.

Kommentar fra et udvalgsmedlem om, at vi er nødt til at acceptere, at der er andre veje, end dem en kommune ofte er vant til, hvis samarbejder med civilsamfundet skal fungere optimalt og lykkes. Andre vidensformer og metoder skal anerkendes.

Oplægsholderen refererer til Klaus Majgaard: Kommunen skal være garant for brede deltagelsesrum. Vi kan komme til at lave mere bonding end bridging.

Kommentar om, at man skal overveje hvilke strukturelle overvejelser man skal/kan gøre sig, for at en samskabende tilgang kan rummes. Det er væsentligt, at der tages stilling til, hvad man vil – og at der både laves tilvalg og fravalg.

Punkt 6: Drøftelse af ny/justeret civilsamfundsstrategi

00.16.00-P20-21-21

Resume

Udvalget for frivillighed og civilsamfund har fået til opgave at komme med anbefalinger til, hvorvidt Odense Kommunes civilsamfundsstrategi bør revideres. Såfremt der er behov for dette, er det endvidere udvalgets opgave at komme med anbefalinger til fokusområder og indhold i en ny civilsamfundsstrategi.

Behov for revidering af civilsamfundsstrategien samt fokusområder og indhold, drøftes i forbindelse med dette dagsordenspunkt.

Indstilling

Borgmesterforvaltningen indstiller, at Udvalget for frivillighed og civilsamfund drøfter Odense Kommunes civilsamfundsstrategi.

Beslutning

Der er konsensus i udvalget om, at der bør udarbejdes en ny civilsamfundsstrategi, og at denne bør bakkes op af en konkret handleplan. Udvalget mener, at det er helt væsentligt, at der dedikeres ressourcer til at udarbejde strategi, handleplan mm., hvor relevante målgrupper involveres.

Udvalget vil således på de næstkommende møder fortsætte arbejdet med at komme med anbefalinger til fokusområder og indhold i en ny civilsamfundsstrategi.

Sagsfremstilling

Det fremgår af udvalgets kommissorium, at udvalgets opgave er at rådgive Økonomiudvalget ved at undersøge og komme med anbefalinger til Odense Kommunes strategiske arbejde med frivillighed, herunder hvordan frivillighed og civilsamfund i Odense kan styrkes. Det er besluttet, at udvalget kommer med deres anbefalinger løbende i takt med, at temaerne bliver behandlet. På mødet skal udvalget drøfte Odense Kommunes civilsamfundsstrategi.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder kommunens kassebeholdning.

Punkt 7: Opsamling

00.16.00-P20-21-21

Resume

Forpersonen samler op og afrunder mødet. Næste mødedato er d. 21. marts 2024.

Beslutning

Der skal findes ud af, hvordan den bedste proces kan skabes og hvordan strategien kan gøres levende bagefter.

Næste udvalgs møde er den 21. marts 2024. Mulighed for at komme med inputs til mødet.